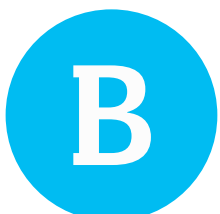

SUNNUNTAI

Mirva Pasma vankilan tapaamishuoneessa. Kuvaamiseen oli Pasma lupaa, mutta se täytyi tehdä vartijoilta salaa ja vaihkaa kännykällä.

Piina Intiassa

Pianonsoitonopettaja Mirva Pasma on vankeudessa Intiassa. Hänen epäillään osallistuneen srilankalaisten salakuljetukseen Eurooppaan. Uhkana on pitkä tuomio karuissa oloissa.

SUNNUNTAI
URA & TYÖ
TALOUS

Sunnuntai: New York jäi, kun Jäppilä kutsui. ▶ B 8-11

Ura & työ: Joku tekee ne ikävätkin työt. ▶ B 14-16

SUNNUNTAI

Bycullan vankila on keskellä Mumbaiin jättiläsmetropolia. Vankila-alue on etummaisen tornitalon edustalla.

Tommi Nieminen HS, teksti

Sami Kero HS, kuvat

Vartija vinkkaa käsimerkin. ”Nyt mennään”, sanoo asianajaja Prabhakar Tripathi. Hän nousee odotustilan penkiltä, kävelee kymmenen metriä käytävää ja kääntyy kapeaan huoneeseen.

Ensimmäinen näky intialaisesta naisvankilasta on kuin alakuloisesta elokuvasta: seinän rappaus on lohkeillut, ja pinta on mustan lian ja homeen peitossa. Purkukuntoisen talon ikää on vaikea arvioida, mutta täytyy sen olla vähintään 50-vuotias.

Tropiikin kosteus ei säästä taloja Intian Mumbaiissa.

Bycullan naisvankilan tapaamishuoneessa on kuusi puhelinpaikkaa. Niissä ei ole yksityisyyttä. Naapuri on kosketus-etäisyydellä, ja voi jopa kuulla hengityksen. Valvontakameran silmä tuijottaa katonrajasta, ja vartijat käyvät selän takana.

Tutkintavanki ja vieras eivät pääse kosketuksiin, vaan heidät erottaa samea pleksilasi ja kalterit. Keskustelua on tarkoitus käydä luuripuhelimilla.

Vankilan käytävältä tapaamishuoneeseen astuu nainen, jonka tunnistaa heti suomalaisiksi. Hän jää kaltereiden ja pleksin toiselle puolelle ja hätkähtää nähdessään asianajajansa lisäksi Helsingin Sanomien toimittajan.

Mirva Pasma nostaa luurin ja sanoo siihen: ”Moiii.”

Pasma sanoo tienneensä, että olemme tulossa Bycullan naisvankilaan, mutta asianajaja ei ole kuulemma kertonut, milloin se tapahtuisi. Pasma on ilmoittanut etukäteen Tripathin välityksellä, että hän antaa Helsingin Sanomille haastattelun.

Pasma on nyt 59-vuotias. Hän on kerta kaikkiaan kurjassa tilanteessa, tutkintavankeudessa Intiassa.

Häntä epäillään osallisuudesta srilankalaisten ihmisten salakuljetukseen Eurooppaan. Syytettä ei ole toistaiseksi nostettu, mutta moni asia viittaa siihen, että niitä on tulossa.

Pasma on päällisin puolin tavallisen oloinen ikäisensä suomalaisnainen. Vankilassa hän on pukeutunut intialaistyyp-

pisiin siviilivaatteisiin ja laskenut huivin hartioille, kuten osalla intialaisnaisista on tapana.

Hän näyttää väsyneeltä ja apealta mutta fyysisesti muutoin melko normaalikuntoiselta.

Mitä sinulle kuuluu?

Pasma miettii hetken – ja vastaa sitten: ”Ei täällä asiat ole ihan hirveän huonoita.”

Hän sanoo, että jos vankeuden osaa ottaa oikein, niin Bycullan vankila on hyvin hauska paikka: ”Poliisityöt ovat ihan mukavia.”

Ilme ja eleet kertovat, että Pasma ei puhu totta.

Hän myös myöntää sen heti ja sanoo, että hänen on vaikea puhua vankeudesta, koska hänellä on iäkäs äiti Suomessa. Hän ei haluaisi lisätä kenenkään muun kärsimystä.

Mutta pakko tästä kaikesta on kertoa, hän sanoo. Pasma haluaa tehdä selväksi Suomen viranomaisille ja diplomaateille, että Bycullan vankilassa on erittäin epämiellyttävää. Hän alkaa puhua kiihkeästi kuin yrittäisi minuutissa sanoa kaiken oleellisen. Hän tietää, että tällaisiin tapaamisiin on aikaa yleensä vain 20–30 minuuttia.

”Täällä rikotaan ihmisoikeuksia ihan järkyttävällä tavalla. Olen kerännyt pitkän listan tänne muistikirjaani.”

Aluevankila sijaitsee Bycullan kaupunginosassa noin 20 miljoonan asukkaan Mumbaiissa. Varttuneempi väki muistane metro-

polin sen vanhalla nimellä Bombay. Kaupunki on hengästyttävä sekoitus talouskeskusta, viihdeteollisuutta, rikollisliigoja, köyhyyttä ja ihmiskohtaloita.

Kaikki se on pakattu kapealle niemelle Intian länsirannikolle. Vankilassa on virallisten lukujen mukaan 262 vankia. Telkien takana on myös parikymmentä vankien pientä lasta, joista yhtä yksivuotiaista tyttöä Pasma kertoo välillä hoitavansa. Suurin osa vangeista on intialaisia, mutta joukossa on parikymmentä ulkomaalaista.

Vankila on vilkkaan tien varrella. Sen metalliportille pääsee suoraan kadulta, ja portissa on pieni kurkistusaukko, josta näkee siivun sisäpihaa. Kun siitä kurkistetaan, näkee siviilivaatteisiin pukeutuneita naisvankeja, jotka vilkuilevat kurkistusaukon suuntaan – kuin sisäänkurkkijan ilmaantuminen olisi päivän jännittävän tapahtuma.

Vankilassa ei ole omia sellejä. Pasma sanoo nukkuvansa patjalla liikuntasalin tapaisessa tilassa 80 muun vangin kanssa, ”kuin sardiinipurkissa”.

”Täällä on alkeellista. Järjettömän alkeellista. Me emme pitäisi koiriakaan tällaisissa oloissa”, Pasma sanoo.

Eristyssellit ovat Pasmaan mukaan erityisen ahdistavia. Niihin tutkintavangit laitetaan ensimmäisiksi päiviksi, kun heidät tuodaan Bycullaan.

”Selli on ihan järkyttävä. Siellä on mutalattia eikä lakanoita. Pelkkiä vällyjä, joiden päällä nukutaan.”

Pasma on vankilassa Intiassa tavallaan yksinkertaisesta syystä, vaikka itse tapaus on monimutkainen. Hän osallistui rikokseen Intiassa kesällä 2019. Tietoisesti.

”Tajuun, että se, mitä me teimme, ei mennyt kaikkien lakien mukaisesti”, hän sanoo.

Mutta aloitetaan alusta. Pasma on kotoisin Halikosta, joka kuuluu nykyään Salon kaupunkiin. Hän on työskennellyt jo vuosia lasten ja nuorten pianonsoitonopettajana Halikon musiikkiyhdistyksen kautta. Hänen nimellään löytyy edelleen osoite Halikon Puistokujalle.

Eteläiseen Intiaan hän on tehnyt pitkiä lomamatkoja pari kertaa vuodessa koko 2010-luvun. Hän on monien tuntema henkilö pienessä ja ulkomaalaisten suosimassa Mahabalipuramin merenranta-

kesäkuun 26. päivänä 2019 Pasma sekä eräs Sri Lankan tamilivähemmistöön kuuluva 28-vuotias nainen saapuivat Chhatrapati Shivajin kansainväliselle lentoasemalle Mumbaiissa. He saapuivat erikseen mutta olivat samassa juonessa.

Pasma kulki lähtöporttialueelle omalla nimellään olleen lentolipun kanssa. Kyseessä oli Lufthansan lento Frankfurtiin. Srilankalaisnainen taas saapui samalle lähtöporttialueelle lentolipulla, joka sekkin oli Pasmaan nimissä mutta maan sisäiselle lennolle Ahmedabadiin.

Näin 28-vuotiaan srilankalaisen ei täytnyt kulkea maastalähtötarkastuksen kautta, jossa synnätään tarkasti henkilön ja passin yhteensopivuus.

Seuraavaksi Pasma piilotti lentoaseman naistenvessaan, aikakauslehden väliin, nimelleen kirjoitetut lentoliput ja nimelleen väärennetyt Ranskan passin, jossa oli 28-vuotiaan srilankalaisnaisen valokuva.

Samaan aikaan srilankalaisnainen piilotti toisen aikakauslehden väliin lentol-

Jo Bycullan vankilan ilmoittautumishuone paljastaa, kuinka huonossa kunnossa ovat vankilan rakennukset.

liput Intian Ahmedabadiin – ja Pasma otti nämä liput itselleen.

Srilankalainen koetti nousta väärennetyjen papereiden avulla Frankfurtin-koneeseen. Lentoyhtiön työntekijöiden epäilykset kuitenkin heräsivät. Nainen pidätettiin jo portilla.

Samaan aikaan Pasma nousi Air Indian koneeseen, jonka määränpää oli Intian Ahmedabad. Koska Pasma nimi oli sekä srilankalaisnaisen väärennetyssä passissa että Pasmaan itse käyttämässä lentolipussa Ahmedabadiin, poliisi osasi odottaa häntä Ahmedabadin kentällä.

Pasma pidätettiin välittömästi, kun kone oli laskeutunut. Pian hänet kuljetettiin Bycullan vankilaan.

Siitä lähtien Pasma on odottanut. Että häntä viimein kuuluttaisiin kunnolla. Että tutkintavankeutta käsiteltäisiin oikeudessa. Että hänen hakemuksensa vapaudesta takuita vastaan käsiteltäisiin.

Että edes jokin liikahtaisi. Sillä Intia on iso, hidas laiva.

Pasmaan oma lausunto Mumbaiin poliisille on kirjattu 29. kesäkuuta 2019. Se on kirjoitettu käsin ja otsikoitu vain *STATEMENT*.

Lausunto on hätkähdyttävä. Pasma tunnustaa siinä kaiken – ja tavallaan enemmänkin. Hän kertoo matkustaneensa Intiaan yhteensä 18 kertaa sitten vuoden 2011. Hän on lausunnon mukaan myös opiskellut tamilin kieltä Pondicherryyn yliopistossa, mitä syyttäjä pitää HS:n tietojen mukaan epäilyksiä lisäävänä tietona.

Lausunnon Pasma tunnustaa osallistuneensa 28-vuotiaan srilankalaisnaisen auttamiseen, jotta tämä voisi lentää väärennetyllä passilla Frankfurtiin. Sitäkin hätkähdyttävämpää on se, että samalla Pasma tunnustaa auttaneensa vuosina 2017 ja 2018 myös kolmea muuta srilankalaista muuttamaan väärennetyjen papereiden avulla Eurooppaan.

Kaksi Pariisiin ja yhden Zürichiin. Pasma myös antaa lausunnon ymmärtää, että hän on ollut alusta lähtien tietoi-

nen operaatioiden luonteesta. Hän kertoo saaneensa kustakin operaatiosta 1 500 euroa ja kulukorvauksia lentoliipusta sekä asumisestaan Intiassa.

Käsin englanniksi kirjoitettu pitkä lausunto päättyy sanoihin: *Annan yllä olevan lausunnon täydessä ymmärryksessä ja olen sen kanssa samaa mieltä. Olen myös antanut lausunnon omasta vapaasta tahdostani.* Lopuksi on allekirjoitus sekä nimenselvennyksenä *Miira Pasma 29.06.2019.*

Asianajaja Tripathi sanoo, että Pasma on uhri.

(Pasma virallinen nimi on Miira Mirva Helena Pasma, mutta hän käyttää etunimeä Mirva.)

Todistajana lausunnon on allekirjoittanut joku Mumbaiin kansainvälisen lentoaseman rajaviranomainen. Nimikirjoitus on ongelmallinen, sillä siitä ei ainakaan suomalainen saa selvää eikä sen yhteydessä ole nimenselvennystä. Henkilö jää arvoitukseksi.

Paperissa on pelkästään Intian maantuttoliviranomaisten leima.

Asianajaja Tripathi sanoo, että Pasma on uhri.

Toki se on myös Tripathin työtä. Puolustaa. Hän väittää, että Pasmaan poliisille antama lausunto on syyttäjäpuolen tekemä ja ”täysin valheellinen”.

Hänen mukaansa Pasma ei ole saanut edes lukea lausuntoaan – ja että allekirjoitus siihen on otettu häneltä väkisin. Todisteeksi Tripathi sanoo, ettei lausunnon käsiala ole Pasmaan, vaan jonkun muun.

Asia on kaiketi todennettavissa ammattimaisen käsialantunnistuksen keinoin, jos oikeusistuin Mumbaiissa siihen suostuu.

”Tarina on syyttäjien luoma, sillä he yrittävät osoittaa tosiksi valheelliset syytensä, joille ei ole minkäänlaisia asiakirjatodisteita”, Tripathi toteaa.

On kuitenkin ainakin yksi raskauttava asiakirjatodiste, jota sen enemppä Pasma kuin hänen asianajajansakaan eivät kiistä. Se on Pasmaan henkilötiedoille väärennety Ranskan passi, jossa on valokuva 28-vuotiaasta srilankalaisesta naisesta.

Asianajaja näyttää kopiota passin henkilötietoaukeamalta. Väärennoksen jälki vaikuttaa varsin ammattimaiselta.

Kuten sekun, missä määrin Pasma on ollut tietoinen siitä, minkälaisessa operaatioissa hänen henkilötietojaan käytetään.

JATKU SEURAAVALLA SIVULLA ►►

SUNNUNTAI

SUNNUNTAI

Käynti vankila-alueelle on suoraan vilkkaalta kadulta. Vankilan päärakennus on kuvan ulkopuolella.

▶ JATKOA EDELLISELTÄ SIVULTA

Onko Pasma ymmärtänyt, että kyse on mahdollisesti järjestäytyneestä eteläaasialaisesta rikollisuudesta?

Asianajajan mukaan Pasman henkilötiedot saatiin passiin huijaamalla ja vetoamalla inhimilliseen tarinaan ahdingossa olevista Sri Lankan tamilista. Taustatarina on sinänsä uskottava. Intian eteläpuolisen saarivaltion tamilit ovat pääosin hindulainen kansa, joka on ollut buddhalaisemmistössä Sri Lankassa pitkään alistetussa asemassa.

Yli miljoona tamilia on jättänyt Sri Lankan vuoden 1983 jälkeen, jolloin alkoi 26 vuotta kestänyt sisällissota maan armeijan ja tamilien sissiliikkeen välillä. Sodassa kuoli YK:n arvion mukaan jopa 100 000 ihmistä, ja se päättyi vuonna 2009 tamilien LTTE-sissijärjestön täyteen tuhoon.

Sodasta lähtien tamilien massamuutto väärennetyillä papereilla muualle Aasiaan, Eurooppaan ja Kanadaan on näyttänyt kulkevan eteläisen Intian kautta. Intian poliisi on ratsannut Tamil Nadun osavaltiossa viime vuosina useita nyrkkipajoja, joissa väärennetään passeja.

Intian poliisi on nimennyt Pasman tapauksen epäilyinä yhteensä neljä ihmistä.

Pasman ohella kaksi Sri Lankan kansalaista sekä 28-vuotiaan srilankalaisnaisen, joka yritti väärennetyllä passilla Saksaan. Poliisin pöytäkirjoissa on myös Pasman intialainen miesystävä, mutta tekstistä ei varmuudella selviä, onko hän yksi epäiltyistä vai mainittu vain mahdollisena kuulitavana.

Asianajaja Prabhakar Tripathi puolustaa Mirva Pasmaa.

Pasma sanoo, että miesystävä tiesi operaatiosta, mutta ettei tällä ollut mitään tekemistä operaation kanssa.

”Hän yritti päivästään koko ajan puhua minulle järjettä. Mutta omatuntoni ei vaan antanut minun vetäytyä siitä, kun tiesin tämän srilankalaistyön surkean elämäntarinan”, Pasma sanoo.

HS saa yhteyden miesystävään, joka vakuuttaa samaa.

Pasma on nyt epäiltyä osallisuudesta srilankalaisten salakuljetusyrityksiin myös vuosina 2017 ja 2018. Niihin liittyy Intian oikeuslaitos on vanginnut useita srilankalaisia, joiden joukossa on HS:n

tietojen mukaan tamilimies, joka sai Suomesta poliittisen turvapaikan 1990-luvun alussa. Suomen tammikuun 2018 tiedot kertovat, että kyseisellä henkilöllä on huono maine yhteisön sisällä. Hän ei ole tietävästi asunut vuosikausiin Suomessa.

Helmikuussa 2019 kyseinen srilankalainen pääsi takuuta vastaan vapaalle Intiassa odottamaan mahdollisia syytteitä.

HS ei paljasta tapauksen epäillyistä kenenkään muun kuin Pasman nimen. Rikostapauksissa lehti julkaisee nimet vain silloin, kun niistä annetaan vähintään kahden vuoden vankeustuomio tai kun nimeämällä on yhteiskunnallisesti merkittävä

syy. Pasma sen sijaan antoi HS:lle haastattelun. Samalla hän antoi erikseen suostuksensa nimensä ja vankilan tapaamishuoneesta otettujen kuvien julkaisuun.

”Katson, että suomalaisten tulee tietää, millaisia asioita Intiassa tapahtuu”, Pasma sanoo.

Etelä-Intiassa Pasma on käynyt lähes koko 2000-luvun ajan.

Vuodesta 2011 lähtien hän kertoo olleensa Intiassa usein kymmenen viikkoa kesäisin ja kymmenen viikkoa talvisin, sillä hän kykeni järjestämään kaksi pitkää vapaata vuodessa.

Lähes poikkeuksetta Pasma on viettänyt aikaa pienessä Mahabalipuramin merenrantakaupungissa Tamil Nadun osavaltiossa. Länsimaalaisten suosimaa Mahabalipuramia Pasma kuvailee paratiisiksi.

Pasma on tietoinen kaikista näistä tapauksista, sillä niistä totta kai puhutaan vankilassa.

”Minua ei ole hakattu, ainakaan vielä”, Pasma sanoo.

”Sen sijaan englantilaista naista, joka teki itsemurhan, hakattiin paljon. Hän oli työväenluokkainen englantilainen ja sanoi vartijoille vastaan.”

Pasma sanoo, että hän koettaa välttää väkivallan riskin sillä, että hän toimii vankilassa yhteistyökäytännöllä. Hän ei ryppyy eikä räyhää, vaan tekee sen, mitä käsketään.

Pasma antaa ymmärtää, että vankien pahoinpitely olisi vuoden 2017 kuolemantapauksen jälkeen vähentynyt. Hän tosin pääsee irti ”Intian mafian” otteesta.

Hän uskoo, että Pasma on joutunut joidenkin rikollisten intialaisten hyväksikäyttämäksi.

Keskeinen kysymys onkin se, ketkä johtivat salakuljetusoperaatiota ja hyötyivät siitä taloudellisesti.

Mumbain poliisin mukaan 28-vuotiaan srilankalaisnaisen perhe maksoi tyttärensä salakuljetuksesta Eurooppaan yhteensä noin 17 000 euroa. Valtaosan rahoista poliisi uskoo päätyneen yhdelle epäillyistä srilankalaisista.

Pasma kiistää osallisuutensa muihin tapauksiin kuin viime kesäkuun operaatioon. Hän myös sanoo, ettei ole saanut 28-vuotiaan srilankalaisnaisen avustamisesta 1500:aa euroa ja kulukorvauksia, kuten poliisi väittää.

”Ei minulle ole ollut tästä minkäänlaista taloudellista etua. En tarvitse sellaista. Taloudellinen tilanteeni Suomessa on erittäin vahva”, Pasma sanoo.

Hän sanoo toimineensa puhtaasti inhimillistä syistä. Hän tutustui 28-vuotiaaseen srilankalaiseen Intiassa ja järkyttyi tämän kovasta kohtalosta.

Hän antaa ymmärtää osallistuneensa eräänlaiseen humanitaariseen operaatioon, jossa lakia rikottiin vain siksi, että se olisi moraalisesti oikein. Tai näin hän sen itse koki.

”Minulla on tunnetusti pehmeä pää ja pehmeä sydän.”

Pasma kertoo puolustaneensa ihmis- ja eläinoikeuksia ja vuosikymmeniä ja olevansa edelleen Amnestyn jäsen. Sillä tuskin on paljonkaan merkitystä intialaisessa oikeudessa, mutta tausta saattaa kertoa jotain Pasman motiveista. Hänen väitteitään tukee ainakin hänen Facebook-sivustonsa.

Pasma päivätykset viime vuosilta käsittelevät pääosin eläinten oikeuksia, lihan-syönnin vastustamista ja taloudellista tasa-arvoa. Niistä saa mielikuvan ihmisestä, joka edustaa vasemmistolaisia ja vihertävää maailmankuvaa.

Vankilaviranomaiset eivät päästä meitä tapaamishuoneen pleksilasien ja kaltereiden takaa varsinaisen vankilan puolelle.

Se on harmi. Vankilan olot olisi hyvä nähdä omin silmin.

Intialaismedia on kirjoittanut paljon Bycullan kurjista oloista. Viime vuosien kuohuttavin tapaus oli vuonna 2017, kun kuusi Bycullan vartijaa pahoinpiteli hengiltä intialaisen vangin. Se johti rajuihin vankimellakoihin.

Kyseiä vartijoita kohtaan nostettiin murhasyytteet vuonna 2018, mutta tapaus on kesken. Eräs pahoinpitelyn silminnäkijöistä, brittiläinen tutkintavankei, teki itsemurhan Goalla syyskuussa 2019. Hän oli päässyt takuuta vastaan vapaalle odottamaan oikeudenkäyntiään Intiassa.

Pasma on tietoinen kaikista näistä tapauksista, sillä niistä totta kai puhutaan vankilassa.

”Minua ei ole hakattu, ainakaan vielä”, Pasma sanoo.

”Sen sijaan englantilaista naista, joka teki itsemurhan, hakattiin paljon. Hän oli työväenluokkainen englantilainen ja sanoi vartijoille vastaan.”

Pasma sanoo, että hän koettaa välttää väkivallan riskin sillä, että hän toimii vankilassa yhteistyökäytännöllä. Hän ei ryppyy eikä räyhää, vaan tekee sen, mitä käsketään.

Pasma antaa ymmärtää, että vankien pahoinpitely olisi vuoden 2017 kuolemantapauksen jälkeen vähentynyt. Hän tosin pääsee irti ”Intian mafian” otteesta.

Hän uskoo, että Pasma on joutunut joidenkin rikollisten intialaisten hyväksikäyttämäksi.

SUNNUNTAI

Sri Lankan tamilien reitit maailmalle

Vuosien 1983–2009 Sri Lankan sisällissodasta lähtien arviolta 1,2 miljoonaa Sri Lankan tamilia on lähtenyt maanpakoon tai muuttanut maasta. Tamilien reitti maailmalle on kulkenut erityisesti Intian eteläisen Tamil Nadun osavaltion kautta.

Suuria tamilivähemmistöjä on Intian lisäksi Kanadassa, Britanniassa, Saksassa ja Australiassa. Viime vuonna EU-maista turvapaikkaa haki yli 4 000 srilankalaista. Suurin osa heistä oli tamilia. Suomessa asui vuoden 2018 lopulla 1 123 Sri Lankassa syntyneitä ihmistä, osa heistä tamilia.

sentelun ja ripuloinnin takia. Oireet johtuivat koleraan ehkäisyväkäreistä, jota vankilassa oli tarjottu.

Pahinta on epätietoisuus, Pasma sanoo.

Hän ei kuulemma tiedä tarkalleen edes sitä, mistä kaikesta häntä epäillään. Sekin on vain arvailua, mistä syyttäjät tulee todennäköisesti syyttämään. Häntä ei ole kuulemma kuultu oikeudessa vielä kertaakaan.

Se on tosin jo tiedossa, että syyttäjät nostanee syytteitä ainakin Intian lain pykälä 370:n osalta.

”Se on tosi ikävä asia. Tosi vakava syytös”, Pasma huokaa.

Intian lakipykälä 370 käsittelee ihmislakuljetusta. Se on vakava rikos. Osallisuudesta yhden ihmisen salakuljetukseen voi saada 7–10 vuotta vankeutta. Jos salakuljetettuja on useampia – kuten poliisi Pasman osalta väittää –, tuomiot kovenevat lähtökohtaisesti vuosilla.

”Se on täysin valheellinen syytös”, Pasma sanoo.

Poliisin esitutkintaraporteista selviää, että Pasmaa epäillään myös Intian lain pykälien 465, 468, 471, 419, 420 ja 34 osalta. Ne koskevat värentämistä, viranomaisen erehdyttämistä ja väärän henkilöllisyyden käyttämistä.

Rikosoikeudellisesti vakavin pykälistä on kuitenkin 370. Siitä on todennäköisesti kiinni, kuinka hyvin tai huonosti Pasman lopulta käy.

Vartija vilahtaa taas selän takana hoputtamassa.

Tarkoitukseen olisi käydä Pasman kanssa tarkasti läpi se, millainen on päivärutiini Bycullan vankilassa – ja kuinka sen arjesta selviytyi täysijärkisenä. Mutta aika loppuu kesken. Neljänkymmenen vuoden minuutin jälkeen vartijat häätävät meidät pois.

Vankilan normaali päivärytmi selviää Mumbai Mirror -lehdestä: Viideltä aamulla Bycullan vangit herätetään, ja kuudelta avataan ovet. Silloin 80 hengen nukkumaleista pääsee sisäpihalle. Seitsemältä on aamiainen, joka koostuu pohasta eli yksinkertaisesta riisiteriasta ja teestä. Ulkomaalaisille tarjotaan erillisestä pyynnöstä vaaleaa pav-leipää.

Puoli yhdeltätoista on lounas: kaksi chapati-leipää, vihanneksia, riisiä ja linsistikikettä. Vankien lapsille annetaan lisäksi kananmunia. Iltapäivällä kolmelta on tee ja puoli viideltä illallinen, jonka sisältö on sama kuin lounaan.

Puoli seitsemältä illalla sammutetaan valot ja tulee hiljaisuus, sillä niihin aikoihin aurinko laskee Mumbain leveyspiireillä. Niin kesäisin kuin talvisin.

Intiassa sekä tutkintavankeudet että oikeudenkäynnit tuppaavat venymään. Epäilyllä kannalta odotus voi kääntyä epäinhimillisen pitkäksi.

On Intian lain pykälästä 370 kiinni, kuinka Pasman käy.

Pasma sanoo olevansa pettynyt Suomen Intian-suurlähetystön toimintaan. Hän kokee, etteivät diplomaatit ole olleet sitoutuneita aidosti auttamaan.

”He sanoivat, ettemme me voi juuri mitään tehdä. Että tämä on Intian oikeuslaitoksen asia”, Pasma sanoo.

Pasma myös väittää, että vankilan henkilökunta on jättänyt toimittamatta hänelle ainakin yhden paketin, joka on tullut Suomen lähetystön kautta.

Nämä ovat tosin vaikeita tilanteita myös Suomen valtiolle. Ulkoministeriön konsulliaidien yksikön vastuuvirkamies Virpi Hanhikoski muistuttaa, ettei Suomen suurlähetystö voi sekaantua Intian poliisin ja oikeuslaitoksen tutkintaprosessiin. Lähetystö voi lähinnä tarjota vangitulle Suomen kansalaiselle tietoa esimerkiksi sopivista asianajajista Intiassa.

Intiassa asioita mutkistaa usein myös se, ettei lähetystö saa tutkintavaiheessa intialaisviranomaisilta juuri minkäänlaista tietoa yksityiskohdista.

Kuinka siis varmistaa, että Suomen kansalainen saa oikeudenmukaisen ja lä-

pinäkyvän käsittelyn kohtuullisissa aikatavissa?

Ei mitenkään. Hallinto-oikeuden emeritusprofessori Olli Mäenpää sanoo, että Suomi voi vain koettaa hienovaraisesti vaikuttaa hiljaisen diplomatian keinoin.

”Voidaan olla yhteydessä Intian ulkoministeriöön ja tehdä selväksi, että tapusta seurataan Suomessa”, Mäenpää sanoo.

”Mutta ei siinäkään voi alkaa oikein neuvoja antamaan.”

Jos Pasma saisi tuomion, hänellä olisi mahdollisuus hakea tuomion siirtoa Suomeen. Intia allekirjoitti vuonna 2018 Euroopan neuvoston sopimuksen tuomittujen siirrosta. Se mahdollistaa ensimmäisen kerran vankien siirron Intian ja Suomen välillä.

Vartija saapuu niskan taakse. Sävy, jolla hän pyytää poistumaan, ei jätä epäselvyyttä. Tapaaminen vankilassa on ohi.

”Nyt meidän on mentävä”, asianajaja Tripathi sanoo.

Mirva Pasma pyytää vielä, että Tripathi ottaisi asiakkaakseen erään toisen vangin, jolla ei ole kelpvollista oikeusavustajaa.

Kysyn vielä Pasmalta, haluaisiko hän välittää jutun kautta Suomeen jonkun viestin tai terveiset – sillä muita reittejä se on varsin vaikeaa.

Hän havahtuu. ”Oikeasti tämä on tosi eläväinen paikka, jos täällä kärsii tuomiota”, hän sanoo, mutta sanojen loppu menee nieleskelyksi. Sitten se menee itkuksi.

Hän sanoo, ettei pysty nyt sanomaan kaikkea sitä, mitä haluaisi. Hän kertoo jättäneensä asianajalleen kaksi kirjettä, joista toinen on suomenkielinen ja tarkoitettu äidille. Asianajaja Tripathi käy odotushuoneen puolella ja palaa pian mukanaan muovikassallinen käytettyjä naistenvaatteita. Hän on hankinnut ne Pasmalle, joka näyttää aidosti ilahtuneelta.

”Vien huomenna ylempään oikeusasteeseen hakemuksen, että saamme sinut takuuta vastaan vapaaksi odottamaan oikeudenkäyntiä”, Tripathi sanoo.

”Vietämme joulua jo yhdessä.” Hymy käy Pasman suupielessä ja ka-toaa. Hän nousee tuoliltaan, vilkuttaa pleksilasien ja kalterien takaa ja astelee taapaamistilasta vankilan puolelle.

Pasma sanoo katuvansa tätä kaikkea. Hänen iäkkästä ja huonokuntoisesta äidistään ei ole enää matkustamaan Intiaan. Jos tässä huonosti käy, ei tyttäreillä ole vuosikausiin pääsyä Suomeen.

Se on hyvin vaikea ajatus.

Kaksi viikkoa myöhemmin, joulukuun 11. päivänä, asianajaja Tripathi lähettää viestin. Hän kertoo, että oikeusistunto on peruttu.

Taas kerran.

Siinä oli tarkoitus käsitellä Pasman vapautumista takuuta vastaan.

Kuulemiselle tullaan järjestämään uusi päivämäärä, Tripathi kirjoittaa.

Se siitä joulusta vapaudessa takuuta vastaan. Tosin ei siihen tainnut kukaan uskoakaan. Intian oikeusjärjestelmä on kuuluisa ruuhkistaan ja kohtuuttomasta hitaudesta. Viime heinäkuussa Intian ylempissä oikeusasteissa oli yli 4,3 miljoonaa keskenäistä tapausia. Niistä 1,6 miljoonaa oli jumittanut oikeudessa vähintään viisi vuotta.

Joulukuun puolivälissä ilmoitetaan, että Pasman seuraavan kuulemisen pitäisi olla ylempissä oikeusistuimissa 9. tammikuuta 2020. Mutta ei siitäkään ole minikään valtakunnan varmuutta.

Asianajaja Tripathi voi vahvistaa tässä vaiheessa vain yhden asian. Sen, ettei päivämäärä ole vahvistettu. ■